

Kvalitetssikring og kartlegging av skog i Nordland, 2015

Ole J. Lønnve, Stefan Olberg og Arne E. Laugsand

BioFokus-notat 2016-5

BIO
FOKUS

Ekstrakt

BioFokus ved Arne E. Laugsand, Ole J. Lønnve og Stefan Olberg har på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland foretatt en kvalitetssikring og rekartlegging av skoglokaliteter i utvalgte kommuner i Nordland fylke. Totalt 24 lokaliteter ble rekartlagt og kvalitetssikret. 8 av disse ble strøket, dvs. det ble ikke konstatert verdier av en slik kvalitet at avgrensning som naturtype var riktig. I de lokalitetene der det ble konstatert verdier, medførte det som oftest signifikante endringer av tidligere avgrensninger.

Nøkkelord

Rekartlegging
Naturtypekartlegging
Kvalitetssikring
Verdivurdering
Nordland
Skog
Barskog
Regnskog
Kalkskog

Omslag: Gammel granskog og blokkmark i Korsdalen. Foto: Stefan Olberg.

ISSN: 1893-2851

ISBN: 978-82-8209-485-6

BioFokus-notat 2016-5

Tittel

Kvalitetssikring og kartlegging av skog i Nordland, 2015

Forfattere

Ole J. Lønnve, Stefan Olberg og Arne E. Laugsand

Dato

22. februar 2016

Antall sider

14 sider + vedlegg

Refereres som

Lønnve, O.J., Olberg, S. & Laugsand, A.E. 2016. Kvalitetssikring og kartlegging av skog i Nordland, 2015. BioFokus-notat 2016-5. Stiftelsen BioFokus. Oslo.

Publiseringstype

Digitalt dokument (Pdf). Som digitalt dokument inneholder dette notatet "levende" linker.

Oppdragsgiver

Tilgjengelighet

Dokumentet er offentlig tilgjengelig. Andre BioFokus rapporter og notater kan lastes ned fra: <http://lager.biofokus.no/web/Litteratur.htm>

BioFokus: Gaustadallèen 21, 0349 OSLO

E-post: post@biofokus.no Web: www.biofokus.no

Bakgrunn

BioFokus ved Arne E. Laugsand, Ole J. Lønnve og Stefan Olberg har på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland foretatt en kvalitetssikring og rekartlegging av skoglokaliteter i utvalgte kommuner i Nordland fylke. Kommunene Rana, Vefsn, Grane, Hattfjelldal, Brønnøy, Bindal og Hemnes kommuner var prioritert. Det er tidligere vært utført omfattende kartlegging av skog i regionen (se f. eks. Korsmo et al. 1993, Lie 2002, Gaarder & Fjelstad 2005, Hofton & Fremstad 2006, Blindheim 2011), og mange naturtypelokaliteter er avgrenset og gitt verdi. Derimot er det antatt at mange av de eldre lokalitetsavgrensningene sannsynligvis er ganske unøyaktige. Beskrivelsene og verdibegrunnelseene er dessuten til dels mangelfulle og upresise. Flere av disse lokalitetene er dessuten svært store, og kan i areal dekke mange kvadratkilometer og omfatter ofte arealer som inkluderer både skog, myr, vann og snaufjell. Mange av lokalitetene ble dessuten i sin tid kartlagt og avgrenset i forbindelse med verneplan for barskog på 1990-tallet. På bakgrunn av dette er det derfor nødvendig å rekartlegge og kvalitetssikre flere av de tidligere skoglokalitetene i fylket.

Litt skoghistorikk

Som ellers i Norge, er også skogen i Nordland preget av hogst. Brukshistorien i denne regionen bærer et sterkt preg av utstrakt hogst og stordrift (Hofton & Framstad 2006). I 1865 ble store deler av skogene i kommunene Grane, Vefsn og Hattfjelldal kjøpt opp av et britisk selskap (Korsmo et al. 1993, Hofton et al. 2006, Lokalhistoriewiki.no 2016). Mellom 1865 til 1899 ble det drevet rovdrift på skogene i disse kommunene. Denne perioden blir gjerne omtalt som «engelskbrukperioden». Store gjennomhogster ble da utført over store arealer, og svært lite skog gikk trolig klar av denne hogsten. Fra 1950–60-tallet og frem til i dag er det derimot det moderne skogbruket som dominerer. Bestandsskogbruket preger i dag store arealer av skogen i regionen. Dette har medført at det finnes lite gjenværende naturskog på landskapsnivå, særlig gjelder dette i lavere regioner (Hofton & Framstad 2006). På skogtypenivå, er det spesielt kalkgranskog og regnskog som skiller seg ut regionalt.

Material og metode

Feltarbeidet ble utført i perioden 24. til 28. august 2015. Metodikken følger DN-håndbok 13, 2. utgave (Direktoratet for Naturforvaltning 2007). Artskart (Artsdatabanken og GBIF-Norge 2016) ble sjekket for eventuelle tidligere funn av arter innenfor de undersøkte lokalitetene. Eventuelle artsfunn fra undersøkelsene er tilgjengeliggjort for Artskart gjennom BioFokus ArtsfunnBase (BAB).

Det ble i utgangspunktet prioritert å kartlegge store lokaliteter, da dette ble vurdert som viktigst. Det var også blant disse at beskrivelser og avgrensninger var mest mangelfulle og unøyaktige. Ettersom midlene var begrenset, og på grunn av størrelsen og utilgjengeligheten til flere av lokalitetene, var det derimot urealistisk å kartlegge mange lokaliteter. Kun lokaliteter i kommunene Rana, Grane, Vefsn og Hemnes ble derfor kartlagt. Totalt 24 lokaliteter ble rekartlagt og kvalitetssikret i dette prosjektet (figur 1 og tabell 1).

Dette notatet gir på ingen måte en fullstendig oversikt over hva som finnes av arter innenfor de undersøkte områdene. Artsinventering har da heller ikke vært hovedprioriteten. Derimot skal det gi et godt innblikk i hvilke naturkvaliteter områdene innehar. Vurderingene som blir gjort er derfor, i tillegg til gjennomført feltarbeid, basert på kunnskap om arter og artsmangfold generelt og lokalt ut fra erfaringer og data som foreligger fra andre undersøkelser i regionen.

Figur 1. Oversikt over hvilke områder i Nordland det ble avgrenset naturtyper under dette prosjektet.

Tabell 1. Oversikt over lokalitetene som ble rekartlagt og kvalitetssikret i dette prosjektet. BN-nummer, kommune, lokalitetsnavn, naturtypekode og verdi er angitt. Naturtypekoder: F01=rik edelløvskog, F03=Kalkskog, F04=Bjørkeskog med høgstauder, F05=Gråor-heggskog, F07=Gammel boreal løvskog, F08=Gammel barskog, F09=Bekkekløft og bergvegg, F11=kystgranskog.

BN-nr.	Kommune	Lok. navn	Naturtypekode	Verdi
BN00023875	Grane	Eiterstraum S	F11	C
BN00023876	Grane	Eiterstraum SØ	F11	C
BN00023952	Grane	Labelingen	F11	B
BN00023853	Grane	Møllebekken ved Øvre Laksfors	F11	A
BN00023877	Grane	Moen - gammelskog	F11	B
BN00023954	Grane	Grusørbekken	F11	A
BN00023942	Grane	Fallmoen	F08	B
BN00023887	Grane	Kammen nord	F07	C
BN00023892	Grane	Kammen ved Vefsna	F08	B
BN00067826	Grane	Korsdalen	F09	A
BN00023956	Grane	Kråtjønna	F08	C
BN00022773	Hemnes	Stabbforsflåget	F08	B
BN00014230	Rana	Reingardslivatnet-Steindalen	F03	B
BN00014185	Rana	Langvassfjellet	F08	B
BN00014187	Rana	Storsteinlia	F01	B
BN00014177	Rana	Trolldalen	F08	B
BN00014193	Rana	Selforslia	F01	A
BN00014196	Rana	Langtjønna	F08	B
BN00014204	Rana	Tverråga	F05	C
BN00014208	Rana	Lavvasslia-englia	F05	C
BN00014234	Rana	Straumbotn	F08	B
BN00013873	Vefsn	Fallmoen	F08	B
BN00039176	Vefsn	Meåsen	F03	B
BN00039130	Vefsn	Bjørnålia	F04	B

Resultater

Av kartlagte lokaliteter ble åtte strøket, dvs. det ble ikke konstatert verdier av en slik kvalitet at avgrensning som naturtype var riktig (tabell 2). I de lokalitetene der det ble konstatert verdier, medførte det som oftest signifikante endringer av tidligere avgrensninger. De verdifulle delene til slike lokaliteter utgjorde som regel en mindre del eller deler av tidligere avgrensning. Avgrensningen til noen mindre lokaliteter ble derimot i enkelte tilfeller justert opp. For ny beskrivelse av lokaliteter, se vedlegg 1. Av de avgrensninger som ble gjort, ble én lokalitet vurdert til svært viktig (A), 13 lokaliteter ble vurdert til viktig (B), mens fire lokaliteter ble vurdert til lokalt viktig (C).

Tabell 2. Oversikt over resultatene fra rekartleggingen og kvalitetssikringen av skoglokaliteter i Nordland høsten 2015. BN-nummer/nytt nummer, lokalitetsnavn, verdi (opprinnelig), hvorvidt lokaliteten er opprettholdt eller ikke (strøket) (Ja/Nei) eller ny, naturtypekode (ny) og verdi (ny) er angitt. Lokalteter merket med * er kommentert (se i tekst). Naturtypekoder: F03=Kalkskog, F07=Gammel boreal løvskog, F17=Rik barskog, F18=Gammel granskog, F19=Gammel furuskog, F20=Regnskog.

BN-nr.	Lok. navn	Verdi, opprinnelig	Status: oppretholdt (ja/Nei) Ny	Naturtypekode, ny	Verdi, ny
BN00023875	Eiterstraum S	C	Ja	F20	B
BN00023876	Eiterstraum SØ	C	Ja	F20	C
BN00023952	Labelingen	B	Ja	F20	B
BN00023853	Møllebekken ved Øvre Laksfors	A	Ja	F20	B
BN00023877	Moen - gammelskog	B	Ja	F20	B
BN00023954	Grusørbekken*	A	Nei		
BN00023942	Fallmoen (Storytterholet)*	B	Ja	F18	B
BN00023887	Kammen nord*	C	Nei		
BN00023892	Kammen ved Vefsna	B	Ja	F18	C
BN00067826	Korsdalen	A	Ja	F18	B
BN00023956	Kråtjønna*	C	Nei		
BN00022773	Stabbforsflåget	B	Ja	F18	B
BN00014230	Reingardslivatnet-Steindalen	B	Ja	F03	A
BN00014185	Langvassfjellet*	B	Nei		
BN00014187	Storsteinlia	B	Ja	F17	B
BN00014177	Trolldalen (Trolldalen 1)	B	Ja	F19	B
183310002	Trolldalen 2		Ny	F07	C
183310003	Trolldalen 3		Ny	F18	C
BN00014193	Selforslia	A	Ja	F17	B
BN00014196	Langtjønna*	B	Nei		
BN00014204	Tverråga*	C	Nei		
BN00014208	Lavvasslia-englia*	C	Nei		
BN00014234	Straumbotn	B	Ja	F18	B
BN00013873	Fallmoen*	B	Nei		
BN00039176	Meåsen	B	Ja	F07	B
BN00039130	Bjørnålia	B	Nei	F07	B

Arter

Inventering etter arter hadde ikke stort fokus under feltarbeidet, men gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT) (i h. t. Norsk rødliste for Arter, 2015, Henriksen & Hilmo 2015) var den vanligst forekommende rødlistearten på gran. Denne hengelaven ble registrert i ni forskjellige lokaliteter, gjerne i betydelige mengder. Svartsonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) (NT) (figur 2) ble registrert på delvis nedbrutte granlårer i enkelte lokaliteter. Duftskinn (*Cystostereum murrayi*) og den

forholdsvis uvanlige gullkjuken (*Skeletocutis amorpha*) ble registrert på granlæger i én lokalitet. Knappenåslavene sukkernål (*Chaenotheca subroscida*) (NT) og rustdoggnål (*Sclerophora coniophaea*) (NT) ble registrert på gran i et par lokaliteter. I lokaliteter med karakter av regnskog, ble lungeneversamfunn registrert på greiner hos gran (figur 2). Av vilt, ble særlig storfugl registrert i flere lokaliteter.

Figur 2 Svartsonekjuke (venstre) ble registrert i noen få lokaliteter mens skrubbenever på grankvister (høyre) ble påvist i Eiterstraumen S. Foto: Ole J. Lønnve og Stefan Olberg.

Omtale av enkelte av lokalitetene som ble kartlagt, men hvor de biologiske kvalitetene ble vurdert som begrenset

Nedenfor følger en omtale av lokaliteter som enten ble helt strøket eller der verdiene kun var begrenset til små arealer innenfor eksisterende avgrensning. Begrunnelse for hvorfor lokaliteten ble strøket, samt eventuelle bemerkninger i forhold til kartleggingsstatus for lokaliteten er angitt:

Langtjønna, BN00014196, Rana kommune

Lokaliteten er opprinnelig avgrenset som gammel barskog. Verdien er satt til viktig (B). Mye av skogen innenfor denne lokaliteten utgjøres av hogstpåvirket skog. Innenfor avgrensningen var det dessuten nylig drevet utstrakt hogst i de potensielt mest interessante delene av avgrensningen, rundt Langtjønna (figur 3). Eventuelle verdier var gått tapt. Ved telling av årringer på stubber i dette området, ble det konstatert at gran på rundt 150 år var vanlig. Bare små fragmentariske restpartier med slik skog står igjen per 2015. På bakgrunn av dette ble naturtypelokaliteten strøket.

Figur 3. Hogstflate innenfor naturtypelokaliteten Langtjønna. Tydelige kjørespor etter skogsmaskiner sees på bildet. Foto: Stefan Olberg.

Langvassfjellet, BN00014185, Rana kommune

Lokaliteten er avgrenset som gammel barskog. Verdien er satt til viktig (B). Dette er en stor og forholdsvis uoversiktlig lokalitet. Lokaliteten går fra omkring 50 meter over havet til over 500 meter på de høyeste punktene. Bjørkeskog dominerer i de øvre delene, mens grandominert skog dominerer i de lavere og nedre delene. Furu forekommer spredt på myrflater i nedre deler. Berggrunnen er svært variert og inkluderer kalkrike bergarter, men skogen er allikevel forholdsvis fattig over store deler av området. Hogstflater og drevet skog dekker store arealer. Fattige myrpartier dekker også betydelige arealer. Området benyttes dessuten til beite for sau. Det finnes derimot potensielt noen kvaliteter, spesielt i de høyereliggende delene og i tilknytning til noen mindre dalganger som skjærer gjennom deler av lokaliteten i øst (Strokdalen og Storlidalen). I dalgangene forekommer stedvis forholdsvis rik og frodig vegetasjon med storbregner og enkelte mer krevende arter som taggbregne (figur 4). Hogst helt ned i disse dalgangene reduserer derimot kvalitetene til disse. Noe av skogen innenfor avgrensningen er forholdsvis gammel, men mengden dødved er sparsom og delvis nesten fraværende, selv om det i enkelte høyere partier forekommer noe. Det ble derfor besluttet å stryke denne lokaliteten i denne omgang, siden verdiene ser ut til å være relativt små og fragmentariske. Det anbefales derimot at det gjennomføres mer

kartlegging innenfor eller i områder som grenser mot denne lokaliteten, spesielt bør dalgangene i øst kartlegges bedre.

Figur 4. Forholdsvis frodig parti fra Strokdalen i Langvassfjellet. Begynnelsen på en større hogstflate sees i forgrunnen. Foto: Ole J. Lønnve.

Tverråga, BN00014204 og Lavvasslia-englia, BN00014208, Rana kommune

Begge disse lokalitetene ligger i tilknytning til elva Tverråga, som drenerer ut i Ranaelva ved Mo i Rana. Begge lokalitetene er avgrenset som gråor-heggskog med verdi som lokalt viktig (C) naturtype. De skoglige kvalitetene innenfor avgrensningene til disse lokalitetene ble etter kartleggingen vurdert til å være for marginale til at naturtypestatus ble opprettholdt. Skogen bestod for det meste av ungskog. Det var dessuten gjort ulike tiltak langs elvestrekningen. Disse to lokalitetene er derfor strøket.

Kammen nord, BN00023887, Grane kommune

Lokaliteten er avgrenset som gammel boreal løvskog med utforming gammel ospeskog. Verdien er satt til lokalt viktig (C). Det ble ikke konstatert verdier som tilsa avgrensning som naturtype innen denne lokaliteten. I det hele tatt bærer store deler av lokaliteten preg av skogsdrift. Hogstflater og plantet

ungskog dominerer (figur 5). Skogen er dessuten fattig. Osp ble ikke funnet i det hele tatt under befaringen, men det kan ikke helt utelukkes at det kan forekomme enkelte ospetrær i lisiden ned mot Vefsna, men det er neppe snakk om betydelige forekomster. På bakgrunn av dette ble lokaliteten derfor strøket.

Figur 5. Kammen nord. Store partier med plantet ungsog og hogstflater preger betydelige arealer innenfor denne avgrensningen. I partiet dette bildet viser, er også ung bjørk nylig ryddet. Foto: Ole J. Lønnve.

Fallmoen, BN000138673 og BN00023942, Vefsn og Grane kommuner

Denne lokaliteten er fordelt på to kommuner (Vefsn og Grane), men majoriteten av avgrensningen ligger innenfor Grane kommune. Lokaliteten(e) er avgrenset som gammel barskog med verdi som viktig (B) naturtype. Avgrensningen er svært stor og strekker seg fra litt over 100 meter over havet til opp mot 700 meter i de høyeste delene. Lokaliteten inkluderer både skog, myr, mindre tjern og bekker samt snaufjell. Berggrunnen består i alt vesentlig av granittiske bergarter, men mindre lommer og partier med rikere bergarter forekommer enkelte steder. Skogen utgjøres hovedsakelig av skrinn furuskog med varierende innslag av gran (figur 6). Hogstflater og plantefelt dekker betydelige arealer. I enkelte av de litt rikere partiene er det noen kvaliteter, bl.a. med et visst innslag av dødved, men omfanget av slike partier er for det

meste små og fragmentariske, gjerne i tilknytning til små bekker som drenerer gjennom mindre dalganger i landskapet. På bakgrunn av dette ble det besluttet å stryke lokaliteten i Vefsn (BN000138673) som naturtype, mens det i Grane ble avgrenset én lokalitet (Storytterholet, BN00023942). Fallmoen utgjør derimot et stort område som er tidkrevende å kartlegge. Det anbefales derfor at Fallmoen kartlegges bedre, da det også kan forekomme andre partier, spesielt i tilknytning til dalganger og mindre tjern, som kan ha verdier, men som ikke ble fanget opp under befaringene høsten 2015.

Figur 6. Parti fra Fallmoen. Skrinn småvokst furuskog dekker store arealer. Foto: Ole J. Lønnve.

Grusørbekken, BN00023954, Grane kommune

Lokaliteten er avgrenset som kystgranskog. Verdien var først satt til viktig (B) (Lie 2002), men senere justert opp til svært viktig (A). I verdibegrunnelsen står det at en sjelden lavart er funnet innenfor avgrensningen. I følge Gaarder & Fjeldstad (2005) skal trådragg (VU) være registrert i lokaliteten. Det eksisterer derimot ingen funn av denne lavarten på Artskart innenfor avgrensningen, men trådragg er funnet et par steder noe lenger sør langs Vefsna i 1995. I opplysningsfeltet til disse funnene står følgende: «w of river Vefsna, between Grusørbekken and Svalbekken». Det er mulig at det er disse funnene av trådragg som er angitt i verdibegrunnelsen. Siden funnene av

tråddragg ser ut til å være gjort et annet sted enn innenfor denne avgrensningen, samt at de andre kvalitetene til lokaliteten ikke vurderes til spesielt store (ungskog, lite død ved og generelt lite hengelav på trær), vurderes ikke lenger denne lokaliteten til å ha verdi som naturtype. På bakgrunn av dette ble derfor lokaliteten strøket.

Kråtjønnå, BN00023956, Grane kommune

Lokaliteten er avgrenset som gammel barskog med utforming gammel granskog. Lokaliteten ligger i en østvendt bratt li ned mot et lite tjern. Verdien er satt til lokalt viktig (C). Noe litt eldre granskog står innenfor et svært lite areal, men de skoglige kvalitetene til denne lokaliteten ble vurdert til såpass marginale, at lokaliteten ikke lenger vurderes til å ha verdi som naturtype. Utenfor lokaliteten er det ungsog og hogstflater. Lokaliteten er derfor strøket.

Diskusjon

Dette prosjektet har vist at behovet for rekartlegging og kvalitetssikring av tidligere avgrensede naturtypelokaliteter i denne regionen er stort. Prosjektet indikerer, som også på forhånd var antatt, at mange av de tidligere avgrensningene er unøyaktige. Lokalitetsavgrensningene er alt for store og upresise, gjerne inkludert betydelige arealer uten store nok kvaliteter til at avgrensning som naturtype etter DN13-metodikk er riktig. Beskrivelsene og verdibegrunnelseene er dessuten til dels svært kortfattede og mangelfulle. Årsaken til dette, er at mange av disse avgrensningene ble gjort i en tidlig fase av naturtypekartlegging i Norge, samt at flere av lokalitetene stammer fra kartleggingene som ble gjort i forbindelse med forarbeidet til verneplan for barskog på 1990-tallet. Her ble flere andre hensyn enn kun de biologiske vektlagt ved avgrensning av en lokalitet, f. eks. friluftssinteresser.

Av de totalt 24 eldre naturtypelokalitetene som ble kartlagt under dette prosjektet, ble hele 8 vurdert til å ha for begrensede kvaliteter til at avgrensning etter DN13-metodikk var riktig. Disse lokalitetene ble derfor strøket. Det er derimot viktig å understreke at enkelte av disse lokalitetene bør kartlegges bedre. Dette gjelder særlig Fallmoen og Langvassfjellet. Dette er store avgrensninger i til dels tungt og uoversiktlig terreng, og derfor forholdsvis ressurskrevende å kartlegge godt. Dette gjelder høyst sannsynlig også mange andre store lokaliteter i denne regionen, men som ikke ble kartlagt i dette prosjektet. Ressursene tillot ikke en slik omfattende kartlegging.

En mer presis avgrensning av områder med kvaliteter for biologisk mangfold er svært viktig med tanke på riktig forvaltning, men også m.h.p. troverdigheten. Store områder med begrensede verdier og unøyaktige

avgrensninger skaper ikke tillitt til forvaltning eller kartleggingsarbeid i sin alminnelighet.

Det er også tydelig at det flere steder har vært tatt lite hensyn til naturtypeavgrensninger i skog. I flere av lokalitetene var det nylig tatt ut til dels betydelige kubikk med tømmer. Mye av denne hogsten var av forholdsvis ny dato. Det ble registrert tilfeller der hogsten var blitt gjort innenfor de potensielt viktigste delene av en avgrensning (figur 3). Dette er svært uheldig. Sannsynligvis er verdifulle områder hogd før de har blitt tilfredsstillende kartlagt.

Det er derimot viktig å understreke at selv om en lokalitet ikke blir vurdert til å være en naturtype, betyr ikke det at den er uten verdi for biologisk mangfold, deriblant vilt. F.eks. trenger storfugl store områder med eldre barskog. Storfugl ble da også observert i flere av de store skoglokalitetene med en del areal eldre barskog, men ikke nødvendigvis alltid i skog som tilfredsstiller kravene til naturtype.

Referanser

Artsdatabanken og GBIF-Norge 2016. Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no>

Blindheim, T. (red). 2011 Naturfaglige registreringer av bekkekløfter i Buskerud, Sogn og Fjordane, Nord-Trøndelag, Nordland og Troms 2008-2010. BioFokus-rapport 2011-2

Direktoratet for Naturforvaltning 2007. Kartlegging av naturtyper – verdisetting av biologisk mangfold, rev. utg. DN-håndbok 13.

Gaarder G. & Fjelstad, H. 2005. Biologisk mangfold i Grane kommune. Miljøfaglig Utredning Rapport 2005-11: 1-46 + vedlegg.

Hofton, T.H. & Framstad, E. (red.), Gaarder, G., Brandrud, T.E., Klepsland, J., Reiso, S., Abel, K., Bendiksen, E., Heggland, A., Sverdrup-Thygeson, A., Svalskog, D., Fjelstad, H., Haael, K. & Blindheim, T. 2006. Naturfaglige registreringer i forbindelse med vern av skog på Statskog SFs eiendommer. Del 2. Årsrapport for registreringer i Midt-Norge 2005. NINA rapport 151. 257 s. inkl. vedlegg.

Korsmo, H., Edenius, L., Moe, B. & Svalastog, D. 1993. Inventering av verneverdig barskog i sørlige del av Nordland. NINA oppdragsmelding 228. 1–133.

Henriksen, S. & Hilmo, O. (red.) 2015. Norsk rødliste for arter 2015. Artsdatabanken, Norge.

Lie, M. H. 2002. Nøkkelbiotoper og hensynsområder i Statskoger i Grane kommune, Nordland fylke. Prevista AS 2002.

Lokalhistoriewiki.no. 2016. Engelskbruket.
<http://lokalhistoriewiki.no/index.php/Engelskbruket>

Miljødirektoratet 2016. Naturbase. <http://www.miljodirektoratet.no/no/Tjenester-og-verktoy/Database/Naturbase/>

Vedlegg 1

Naturtypebeskrivelser

Naturtyper – Oversikt

.....

200 Meåsen, BN00039176

Gammel boreal lauvskog – Gammel lauvblandingsskog Verdi: B Areal : 189 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/ Ole J. Lønnve den 28. august 2015 i forbindelse med rekartlegging og kvalitetssikring av naturtyper knyttet til skog i Nordland fylke. Lokaliteten er tidligere avgrenset som naturtypen kalkskog med verdi som viktig (B) (Korsvoll 1984, Frilund 2004). Tidligere beskrivelse og avgrensning er derimot forholdsvis mangelfull og unøyaktig.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten utgjør en bratt lise i nedkant av Meåsen, sør i Vefsn kommune. Lokaliteten har både vest-sør- og østvendte partier.

Berggrunnen utgjøres av kaltspatmarmor, grønnstein og amfibolitt. Lokaliteten grenser i vest mot E6.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen gammel boreal løvskog. I nedkant av lisen også med innslag av gråor-heggskog. I de bratte lisidene forekommer frodig høystadevegetasjon dominert av storbregner, bl.a. strutseving, Tyrihjelms, turt, skogsvinerot, vendelrot og stornesle inngår også i disse. Bjørk, til dels grove og gamle seljer og rogn samt noe hegg og gran utgjør tresjiktet. Øvre diameter målt i brysthøyde (dbh) på selje og rogn er ca. 30-40 cm. Innslaget av gran øker i de øvre delene av lisidene. I partiene i nedkant av lisen kommer gråor og ulike vier mer inn. På stammene til grove seljer og bjørk forekommer lungeneversamfunn som bl.a. inkluderer lungenever, skrubbenever, kystårenever, lodnevreng og glattvreng.

Artsmangfold: Arter ble lite ettersøkt under befaringen den 28. august 2015, men innenfor avgrensningen er det tidligere registrert alm (VU) i h. t. norsk rødliste for arter, 2015) og dalfiol (VU). I følge Artskart er begge disse artene representert innenfor avgrensningen også i dag. Dalfiol er registrert så sent som i juni 2015. Forekomsten av dalfiol er svært interessant, og representerer den eneste sikre forekomst av denne arten fra Nordland fylke i nyere tid. Potensialet for interessante lavararter knyttet til trær vurderes som forholdsvis høyt. Kalkrike bergarter gir potensial for interessante moser. Lokaliteten har også et vist potensial for enkelte interessante insektarter.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen er lite påvirket av nyere inngrep. Vedhogst kan derimot ha forekommet. Muligens kan E6 ha en viss negativ påvirkning på deler av lokaliteten.

Fremmede arter: Skogforgleymeier i følge Artskart registrert innenfor avgrensningen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Boreal løvskog og gråor-heggskog er blant de mest artsrike skogtypene som finnes. Lokaliteten vurderes til å ha et forholdsvis høyt potensial for spesielt spesielle og sjeldne lavararter knyttet til trær. Forekomst av spesielt dalfiol trekker verdien til denne lokaliteten opp. Dette er en av de nordligste lokalitetene til denne arten i Norge. Lokaliteten er sannsynligvis også viktig for insekter knyttet til denne type rike miljøer. Østvendte frodige lisider med rikt utviklede storbregnesamfunn kan huse forekomster av flere forholdsvis uvanlige arter knyttet til bregner. Samlet sett vurderes lokaliteten til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Området må få være mest mulig i fred. Spesielt hogst må unngås.

.....

201 Bjørnålia, BN00039130

Gammel boreal lauvskog – Gammel lauvblandingsskog Verdi: B Areal : 53 daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 28.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Både beskrivelse og kartavgrensning er endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er skog i en vestvendt li/rasmark øst for E6 og Bjørnålia i Vefsn kommune. Løsmassene i lokaliteten består av tynt dekke med forvitring- og noe breelavsetning nederst i lokaliteten. Berggrunnen består av kaltspatmarmor. Dette gir grunnlag for rike vegetasjonstyper i området. Det avgrenses mot tilplantinger med gran og beitepregede områder nord for lokaliteten.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er gammel boreal løvskog med utforming gammel lauvblandingsskog.

Tresjikt av gråor, selje og rogn og med noe innslag bjørk. Tredimensjoner rundt 30-40 cm i stammediameter er vanlige.

Høgstaudefeltssjikt, stedvis med total dominans av høyvokst strutseving. Forøvrig med arter som skogsvinerot, brennesle, krattmelke, springfrø, mjødurt (dominant), turt, bringebær, kvitbladtistel, markjordbær, vendelrot og hestehov. Oppover i lia kommer noe småbregnepreg inn på brun fet jord med fugleteig, hengeving og mye kveke, gullris, gaukesyre, legeveronika, jåblom.

I bunnen av lia på flattere mark, breelavsetning og fet jord, er det et større område med strutsevingdominans og åpent tresjikt av selje og gråor under 30 cm i stammediameter. Langs sørsiden av lokaliteten går et åpent vegetasjonsløst skredløp med større steiner i ur. På nordsiden av dette er det fet jord vekslende med grovere forvitningsmateriale og bergvegger. Meget bratt terreng med rasdynamikk.

Åpne lysninger i lia uten tresjikt med dominans av strutseving og mjødurt, veksler med stedvis meget tett tre- og busksjikt med hegg.

Artsmangfold: Lobarionsamfunnet er til stede med en god del skrubbenever, lungenever og grynvreng på rogn og selje. Potensial også for insektfauna knyttet til kombinasjonen av høgstaudeeng og dødved av boreale løvtrær.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er redusert i areal på grunn av tilplantinger med gran. Hogstpåvirkning.

Fremmede arter: Ingen ble registrert ved befaringen.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert etter DN2013. Boreal løvskog er blant de mest artsrike skogtypene som finnes. Lokaliteten vurderes til å ha et forholdsvis høyt potensial for spesielt spesielle og sjeldne lavararter knyttet til trær. Lokaliteten er sannsynligvis også viktig for insekter knyttet til denne type rike miljøer. Vestvendte frodige lisider med rikt utviklede storbregnesamfunn kan huse forekomster av flere forholdsvis uvanlige arter knyttet til bregner. Samlet sett vurderes lokaliteten til viktig, B-verdi.

Skjøtsel og hensyn: For arts mangfold og naturtypekvalitet er det best om arealet overlates til fri utvikling uten hogst. Det bør overvåkes mot spredning av gran fra tilgrensende bestander. Lokalitetens areal kan på sikt utvides ved restaurering etter fjerning av granbestander i nord.

.....

4 Straumbotn, BN00014234

Gammel granskog – Gammel høyereliggende granskog Verdi: B Areal : 2289 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Arne A. Laugsand og Ole J. Lønnve den 26. august 2015 i forbindelse med rekartlegging og kvalitetssikring av naturtyper knyttet til skog i Nordland fylke. Dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Lokaliteten er tidligere avgrenset som naturtypen gammel barskog med verdi som viktig (B) (Korsmo et al. 1993). Tidligere beskrivelse er derimot mangelfull og avgrensningen av lokaliteten er usikker.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger øst for Straumbotnet, sør for FV12 i Rana kommune. Berggrunnen er dels kalkrik. Flere bergrygger med til dels bratte nordvendte skrenter går gjennom avgrensningen. Mellom ryggene er det forholdsvis slake partier med skog og mindre myrpartier. I skrentene er det til dels partier med rasmark og loddrette vegger med bart fjell. Enkelte mindre bekker og fuktdrag drenerer gjennom lokaliteten.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen gammel barskog med utforming gammel granskog. Innenfor avgrensningen forekommer også til dels betydelige arealer som kan henføres til andre naturtyper, men pga. lokalitetens størrelse, kompleksitet og til dels utilgjengelige karakter, er det valgt å avgrense lokaliteten som en mosaikk der hovednaturtypen er gammel barskog. I de bratte skrentene forekommer derimot til dels betydelige partier som kan henføres til naturtypen gammel boreal løvskog. Enkelte myrflater har rike eller intermediære utforminger. I tillegg forekommer mindre partier som kan karakteriseres som sumpskog.

Gran er dominerende treslag, men med innslag av noe bjørk, selje og rogn. Øvre dimensjon på gran målt i brysthøyde (dbh) er opp mot 50–60 cm. Området har noe eldre flersjiktet granskog med skjørtegraner og det er stedvis innslag av død ved i ulike nedbrytingsstadier, spesielt i de bratte partiene. Tørrgraner, gadd og mosegrodde læger finnes. Varierende tresjikt fra havåpent til mer lukket og skyggefullt. I feltsjiktet er blåbærgranskog med innslag av skrubær, tepperot og smyle dominerende vegetasjonstype, men stedvis forekommer partier med storbregne- og høgstaudevegetasjon. I enkelte søkk forekommer skog med elementer av sumpskog. Skogsnele og ulike starrarter kommer inn her. På myrflater forekommer breimyrull.

I de bratte skrentene forekommer partier dominert av gråor, selje, rogn og bjørk og litt osp. Små tredimensjoner nederst i lia og dominans av bjørk, under 20 cm i diameter brysthøyde, men enkelte gamle og grove seljer og rogn forekommer enkeltvis. Feltsjiktet har høgstaudepreg med tyrihjel, skogburkne, sølvbunke, hengeaks, hengeving, mjørdurt, engsyre, vendelrot, fugletelg, krattmelke, kvitbladtistel, gaukesyre, skogsvinerot. I øvre del av rasvifte som ble befart er det bestander med strutseving. Oppover erstattes vegetasjonen av blokkmark og finere løsmasser og eksponerte bergvegger og hyller uten sluttet tresjikt og med bergknaus-vegetasjon. Øverst i rasvifte ble notert rosenrot, fjellmarikåpe, rødsildre, gulsildre, hestehov, fjellfiol, engkall, blåklukke, svartburkne, hengeaks, svarttopp, grønnburkne. Stedvis sigevannpåvirkning.

Artsmangfold: Gubbeskjegg (*Alectoria sarmentosa*) (NT i h. t. Norsk rødliste for arter, 2015) er vanlig forekommende på gran gjennom store deler av lokaliteten. På enkelte grove skjørtegraner ble det funnet godt med gammelgranslav. Svartsonekjuke (*Phellinus nigrolimitatus*) (NT), duftskinn (*Cystostereum murrayi*) og den forholdsvis uvanlige gullkjuken (*Skeletocutis amorpha*) ble registrert på granlæger. På gammel rogn og selje i de bratte lisidene forekommer lungeneversamfunn. Lungenever (*Lobaria pulmonaria*) og skrubbenever (*L. scrobiculata*) ble registrert på flere slike trær.

Lokaliteten kan ha potensial for mer interessante lavarter. Kanskje kan trådrag (*Ramalina thrausta*) (VU) forekomme i partier innenfor avgrensningen. I de bratte lisidene der det er partier med loddrette kalkrike bergvegger er det potensial for interessante mosearter. Området er dessuten viktig for forskjellig vilt. Storfugl ble observert ved flere anledninger under befaringen den 26. august 2015. Spor etter hare (NT) ble registrert. Lokaliteten har noe potensial for insektfauna knyttet til feltsjiktet og død ved. Spesielt partiene med storbregner og høgstaude kan ha enkelte interessante forekomster av arter knyttet til denne type vegetasjon.

Bruk tilstand og påvirkning: Spor etter eldre hogst gjennom store deler av lokaliteten. Dette er sannsynligvis forklaringen på det forholdsvis lave innslaget av død ved. I de nedre delene av avgrensningen finnes et parti brukt til storfebeite. De bratte lisidene ser ut til å være noe skred- og rasvirket. En kraftlinje krysser området i øst.

Fremmede arter: Det er plantet en fremmed gransort som det avgrenses mot i sørvestre ende av lokaliteten. Fare for spredning om ikke denne fjernes. Det ble registrert enkelttrær nordøst for bestanden som er godt synlig på flybilder.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Gamle granskoger har høyt arts mangfold med mange truede og sårbare arter. Kvalitetene til denne lokaliteten er først og fremst knyttet opp mot potensial for interessante lavarter knyttet til rik og forholdsvis fuktig granskog. Den kalkrike berggrunnen gir dessuten potensial for interessante markboende sopp, kanskje særlig i de nedre delene hvor det beiter storfe. Bergflater, spesielt overrislet med sigevann, gir potensial for interessante mosearter. Lokaliteten er sannsynligvis også viktig for diverse vilt. Lokaliteten er stor, men mengden død ved er generelt liten, hvilket trekker verdien noe ned. Samlet sett vurderes lokaliteten til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best ved at lokaliteten overlates til fri utvikling.

.....

12 Møllebekken ved Øvre Laksfors, BN00023853

Regnskog – Boreal regnskog med gran Verdi: B Areal : 51 daa

Innledning: Lokaliteten ble først kartlagt i 2003 av Geir Gaarder. Deler av lokaliteten ble kartlagt på nytt av Stefan Olberg (BioFokus) i 2015.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger mellom gamle og nye E6 rett nordøst for Øvre Laksfors. Møllebekken danner i deler av området en tydelig ravine som den til dels slynger seg gjennom.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Boreal regnskog med gran (F2004). I ravinens øvre deler står det gammel granskog, med innslag av trær som virker uvanlig gamle til å stå i lavlandet. Lengre ned dominerer yngre granskog. Det er noe bjørk, selje, rogn og gråor i deler av lokaliteten, men få av løvtrærne er spesielt gamle. Det er spredt med læger i ulike nedbrytingsstadier i området. Vegetasjonen varierer fra bærlyngskog i tørrere partier til småbregne, storbregne og noe høystaude i de fuktigste partiene.

Artsmangfold: Trådrag (VU) ble funnet sparsomt på et par grantrær i nedre deler i 2003. Her var det også innslag av litt lungenever og skrubbenever på grantrær samt på gråor. I øvre deler ble huldrelav (NT) og granbendellav (VU) påvist ved basis av ei gammel gran, og svartsonekjuke (NT) på en granlåg. Potensialet for ytterligere rødlistede lav- og sopparter vurderes som bra.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er delvis gjennomhogd tidligere, spesielt er dette tydelig i den nedre halvdel. Her grenser lokaliteten mot hogstflater, og er stedvis svært smal og tydelig preget av kanteffekter, som negativt påvirker lokalitetens stabile og høye humiditet.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Funn av trådrag, granbendellav og huldrelav tilsier at lokaliteten har potensial for ytterligere rødlistearter av lav knyttet til lavereliggende, humide regnskoger. Noe ung skog i deler av lokaliteten, litt liten størrelse og negative kanteffekter trekker verdien ned, og fører til at lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi).

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best ved å overlates til fri utvikling. Det bør avsettes en buffersoner på minst 30 m rundt lokaliteten for å hindre uønskede kanteffekter.

.....

89 Korsdalen, BN00067826

Gammel granskog – Gammel høyereliggende granskog Verdi: A Areal : 215 daa

Innledning: Søndre del av naturtypelokaliteten Korsdalen ble kartlagt av Jon T. Klepsland 3. september 2006 og naturtypelokaliteten Lausåsen N ble kartlagt 1. september 2006. Ny kartlegging ble foretatt på oppdrag fra Fylkesmannen av Stefan Olberg i BioFokus 28. august 2015. De to lokalitetene ble slått sammen etter feltbefaring i 2015. Beskrivelsene og kartavgrensningene er endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ca. 2 km sør for Trofors i Grane kommune, og dekker juvet i Korsdalen og den nordvendte lisisiden ned mot Kringletjønna. Berggrunnen i området består av glimmergneiser, glimmerskifer og granatglimmerskifer. Løsmassene består av et tynt dekke humus og torv, samt bart fjell i de øvre deler.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten er kartlagt som Gammel granskog (F1802) i mosaikk med Bekkekjøft og bergvegg (F09). Mindre arealer av området har rike vegetasjonstyper som gråor-heggeskog, høystaudeskog og lavurtskog, men hovedsakelig er det dominans av fattige vegetasjonstyper som bærlyngskog og blåbærskog. Gammel granskog finnes i nordre del - i den nordvendte skråningen ned mot Kringletjønna og i den østvendte skråningens ned mot juvet i Korsdalens nordre halvdel. Det er også gammel granskog i den nordvendte skråningen helt sørøst i Korsdalen. Resten av arealet har en blanding av middels gammel granskog med stedvis stor innblanding av boreale løvtrær, samt litt furudominert skog på de mest eksponerte og grunnlendte kantene langs juvet. Mer eller mindre tresatt blokkemark samt nakne bergvegger finnes flere plasser. Det er ingen gjennomgående bekk i juvet, men en liten bekk renner ut sør, og i nord kommer det ut et sig i blokkemarken ovenfor Kringletjønna. En stor stormfelling i den østvendte lisisida av Lausåsen, vest for Kringletjønna, har ført til et stort antall læger i dette området, og det ble i 2006 anslått at det var minst 300 læger her. Mye læger og noe gadd forekommer også ovenfor brekket på juvets nordvestside. Majoriteten av lægene i dette området er lite til middels nedbrutt. Ellers er dødvedmengden på lokaliteten noe begrenset. I alle retninger grenser lokaliteten mot ungskog, og stedvis er noe av ungskogen inkludert av arronderingsmessige årsaker. I de bratte lisisidene i juvet er skogen relativt gammel, med grove graner opp til 70 cm i brysthøydiameter og noen litt grove seljer. Skogen i stormfellingspartiet i nord (Lausåsen N) har vært i optimalfase da stormfellingen inntraff. Flere furutrær som står på kanten av stupene mot kløfta er tydelig gamle, og en håndfull kelogadd med spor etter brann ble observert. Området er sannsynligvis viktig for enkelte rovfuglarter og skogsfugl.

Artsmangfold: Svartsonekjuke (NT), gubbeskjegg (NT), huldrelav (NT) og rustdoggnål (NT) er blant annet påvist på lokaliteten. Det er et potensial for interessante lav- og mosearter på bergveggene, og stedvis for arter knyttet til død granved.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er lite påvirket av menneskelige inngrep, men hele området er preget av tidligere tiders plukkhogster.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes under noe tvil som svært viktig (A-verdi) grunnet forekomsten av store arealer med fuktige bergvegger med et godt potensiale for rødlistearter av mose og lav, og på grunn av gammel granskog med et tilsvarende potensial for rødlistearter av sopp og insekter. Brudd i dødvedkontinuitet i deler av gammelskogsarealet, og en del areal dekket av middels gammel og ung skog, trekker verdien ned. Viltverdiene trekker noe opp.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best ved å overlates til fri utvikling.

.....

90 Moen – gammelskog, BN00023877

Regnskog – Boreal regnskog med gran Verdi: B Areal : 14 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/ Ole J. Lønnve den 27. august 2015 i forbindelse med rekartlegging og kvalitetssikring av naturtyper knyttet til skog i Nordland fylke. Lokaliteten er tidligere avgrenset som naturtypen kystgranskog med verdi som viktig (B) (Lie 2002). Tidligere beskrivelse er derimot forholdsvis mangelfull.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør-øst for Moen, vest for Vefsna ved Spelrem skogstue i Grane kommune.

Lokaliteten grenser mot grandominert skog av mindre verdi (plantefelt og hogstflater). Berggrunnen utgjøres av glimmergneiser og glimmerskifer.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen regnskog med utforming boreal regnskog med gran. Avgrensningen omfatter en liten ravedal. En mindre bekk drenerer gjennom lokaliteten. I bunn av ravedalen forekommer marin leire, mens bratte bergvegger forekommer spesielt på sørsidene. Gran er dominerende treslag. Særlig i de vestre deler av avgrensningen forekommer enkelte forholdsvis grove gran med diameter opp mot 50 cm målt i brysthøyde (dbh). Her er også et betydelig innslag av dødved, for det meste av gran men også noe løv, mest læger men med innslag av noe gadd. Noen godt nedbrutte læger finnes. Boreale løvtrær som selje, bjørk, gråor, rogn og noe vier (Salix) forekommer spredt gjennom hele lokaliteten. Partier med storbregner finnes langs bekkene. I disse inngår bl.a. strutseving. Ellers forekommer mjødurt, hengeving, tyrihjel, skogsnelle, firblad, gullris, turt, trollbær, hestehov og sumphaukeskjegg i frodige partier i bunn og i sidene av ravedalen. Lungeneversamfunn forekommer på selje og rogn. I tidligere beskrivelse av lokaliteten er det oppgitt at lungeneversamfunn forekommer på mer enn 20 graner innenfor avgrensningen (Lie 2002). Lungeneversamfunn ble derimot i liten grad påvist på gran ved undersøkelsen den 27. august 2015.

Artsmangfold: Gubbeskjegg (NT) og skrukkelav ble registrert på gran. Lungenever og skrubbenever ble registrert på selje og rogn. Artsinventaret er derimot ikke veldig godt kartlagt. Lokaliteten vurderes til å ha potensial for mer krevende lavararter som f.eks. trådrag (VU) og gullprikklav (VU) og muligens også granfiltlav (EN). Død ved gir dessuten potensial for organismer knyttet til dette elementet, spesielt sopp. Lokaliteten har også et vist potensial for sjeldne og sårbare mosearter.

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen i kantene rundt lokaliteten består dels av tett plantet ungskog av gran. I overkant mot vest er det en hogstflate.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Ravinelandskapet langs Vefsna har flere tilsvarende lokaliteter som utgjør en helhet for arts mangfoldet knyttet til habitattypene.

Verdivurdering: Regnskog inneholder flere lavararter som har sine eneste eller viktigste voksesteder i Norge. Både mose- og lavfloraen er artsrik. Kvalitetene til denne lokaliteten er derfor først og fremst knyttet opp mot potensialet for arter, spesielt for lavararter, som er avhengig av denne type fuktig skog. Potensialet for slike artsforekomster vurderes som middels til høyt. Lokaliteten er derimot forholdsvis liten, og skogen rundt avgrensningen er påvirket med plantefelt og hogstflater. Dette trekker verdien noe ned. Totalt sett vurderes lokaliteten til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Området må få være mest mulig i fred. Spesielt hogst må unngås.

.....

91 Eiterstraum SØ, BN00023876

Regnskog – Boreal regnskog med gran Verdi: C Areal : 7 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/ Arne E. Laugsand, Ole J. Lønnve og Stefan Olberg den 27. august 2015 i forbindelse med rekartlegging og kvalitetssikring av naturtyper knyttet til skog i Nordland fylke. Lokaliteten er tidligere avgrenset som naturtypen kystgranskog med verdi som lokalt viktig (C) (Lie 2002). Tidligere beskrivelse er derimot forholdsvis mangelfull.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør-øst for Eiterstraumen gård i Vefsn kommune, mellom E6 og Vefsna. Mesteparten av lokaliteten ligger innenfor Grane kommune, men noe ligger også i Vefsn. Tidligere fulgte avgrensningen bekken i bunn av lokaliteten. Denne bekken er også kommunegrense, men utgjør ikke en naturlig avgrensning av lokaliteten. Lokaliteten grenser mot grandominert skog av mindre verdi (plantefelt og ungskog). Berggrunnen utgjøres av kalkspatmarmor.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen regnskog med utforming boreal regnskog med gran. Avgrensningen omfatter en liten ravedal. En liten bekk drenerer gjennom lokaliteten. I bunn av ravedalen forekommer marin leire. Granskogen er i hovedsak ung, men enkelte grovere gran forekommer. Gråor, selje, rogn og bjørk utgjør løvvegetasjonen. Enkelte forholdsvis gamle og grove seljer finnes i sidene ned mot bekken. På disse er det velutviklede lungeneversamfunn, bl.a. med lungenever, skrubbenever, glattvev og kystårenever. I feltsjiktet forekommer storbregnesamfunn med bl.a. partier med strutseving. Ellers forekommer bl.a. turt, tyrihjel, mjødurt, vendelrot, stormesle, hestehov, hengeving, engsolieie og skogstorkenebb. Noe læger av løv- og gran forekommer sparsomt.

Artsmangfold: Arter ble lite ettersøkt under befaringen den 27. august 2015, men lokaliteten vurderes til å ha et vist potensial for mer krevende lavararter som trådrag (VU) og gullprikklav (VU) og muligens også granfyllav (EN).

Bruk tilstand og påvirkning: Skogen i kantene rundt lokaliteten består dels av tett plantet ungskog av gran.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap: Ravinelandskapet langs Vefsna har flere tilsvarende lokaliteter som utgjør en helhet for arts mangfoldet knyttet til habitattypene.

Verdivurdering: Regnskog inneholder flere lavararter som har sine eneste eller viktigste voksesteder i Norge. Både mose- og lavfloraen er artsrik. Kvalitetene til denne lokaliteten er derfor først og fremst knyttet opp mot potensialet for arter, spesielt for lavararter, som er avhengig av denne type fuktig skog. Potensialet for slike artsforekomster vurderes derimot som noe begrenset. Lokaliteten er liten og granskogen er ung. Lokaliteten har derimot potensial som restaureringsbiotop. Samlet sett vurderes denne lokaliteten til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Området må få være mest mulig i fred. Spesielt hogst må unngås.

.....

197 Labelingen, BN00023952

Regnskog – Boreal regnskog med gran Verdi: B Areal : 76 daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 27.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Både beskrivelse og kartavgrensning er oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i østvendte raviner ned mot jernbanelinjen langs Vefsna og helt nord i Grane kommune. Hovedsakelig består løsmassene av elveavsetning og noe tykk havavsetning. Lokaliteten ligger i høydespenn fra ca 20 til 95 meter over havet og ligger i svakt oseanisk seksjon og i mellomboreal vegetasjonssone. Dype raviner skilt av opp mot 50-70 meter høye ravinerygger preger lokaliteten. Hovedravinen løper i nordøstlig retning. Flere ferske utglidninger av løsmasser ble observert. Det avgrenses hovedsakelig mot tett yngre granskog langs vestsiden i overkant av lokaliteten og mot nord og sør. Langs øst siden avgrenses mot kantonen til jernbanelinjen. Det inkluderes noe buffersone for å hindre kanteffekter fra framtidig uttak av gran rundt lokaliteten.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypen er regnskog i utforming boreal regnskog med gran DN2013. Øverst mot veien i vest er det tettere tresjikt av yngre granskog med småbregnepreg i feltsjiktet. Lite død ved og tredimensjoner under 30 cm i diameter ved brysthøyde. Videre nedover ravinen tar høgstaudepreg over med tyrihjel, turt, strutseving, stormesle, skogstjerneblom, trollbær, hestehov skogsvinerot, bringebær, mjødurt og firblad. Fraværende tresjikt i bunnen av hovedravinen og bratte sider gjør det lysåpent her, men tettere sluttet tresjikt oppover på ravineryggene. Litt innslag gråor, rogn og selje hvor lobarion-samfunnet er tilstede med skrubbenever og lungenever. Enkelte seljer på 40 cm dbh finnes spredt i lokaliteten. Gran med stammediametere på 40 cm er vanlig sentralt i lokaliteten og lobarion-artene vokser på tynne grankvister her.

Den nordre ravinen er best utviklet. Det er større innslag av løvtrær, samt bjørk, i sidene som vender ut mot jernbanen og det er nok mer utsatt for tørke her. De sørlige bratte ikke fullt så dybe ravinene virker å ha dårligere forhold, men stedvis en del død ved og litt bedre skogstruktur. Også en del berg i dagen her og stubber etter hogst i enkelte områder.

Artsmangfold: Gubbeskjegg (NT i h. t. Norsk rødliste for arter, 2015) og lobarionarter på grankvister, men det ser ut til at de mest krevende artene mangler, og forekomstene av de andre artene er relativt sparsomme. Lokaliteten vurderes til å ha potensial for mer krevende lavararter som f.eks. trådrag (VU). I tillegg noe potensial for insektfauna knyttet til høgstaudefeltsjiktet i kombinasjonen skog/eng som en del arter er avhengige av. Geir Gaarder nevner storapp og fjellock som interessante planter fra en befarig i 2004.

Bruk tilstand og påvirkning: Jernbanelinje med kantrydding gir effekter oppover i ravinene. Forøvrig varierende grad av hogstpåvirkning, med nyeste inngrep og tettere granskog opp mot veien i vest.

Fremmede arter: Ingen ble registrert ved befarig.

Del av helhetlig landskap: Ravinelandskapet langs Vefsna har flere tilsvarende lokaliteter som utgjør en helhet for arts mangfoldet knyttet til habitattypene.

Verdivurdering: Regnskog inneholder flere lavararter som har sine eneste eller viktigste voksesteder i Norge. Både mose- og lavfloraen er artsrik. Kvalitetene til denne lokaliteten er derfor først og fremst knyttet opp mot potensialet for arter, spesielt for lavararter, som er avhengig av denne type fuktig skog. Lokaliteten vurderes til å ha potensial for interessante artsforekomster, spesielt av lav, men også moser. Lungeneversamfunn ble registrert på enkelte grantrær. Samlet sett vurderes denne lokaliteten til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: For arts mangfoldet og naturtypekvaliteten er det best om arealet overlates til fri utvikling uten hogstinngrep. Det kan imidlertid være et aktuelt skjøtselstiltak å tynne i tette granbestander i slike lokaliteter for å bedre sjikkingen og lysforholdene. Dette bør i såfall gjøres under veiledning av person med kompetanse på naturtypen.

.....

198 Eiterstraum, BN00023875

S, Regnskog – Boreal regnskog med gran Verdi: B Areal : 27 daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 27.08.2015 av BioFokus, ved Arne E. Laugsand, Ole Lønnve og Stefan Olberg, i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Lokaliteten er tidligere befart av Geir Gaarder i 2004 og arealavgrensning er beholdt. Kartavgrensning er endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i en nordvestvendt ravine ved Vefsna helt nord i Grane kommune, nærmere bestemt rett sør for tunet Eiterstraumen. NGU angir at løsmassene består av elve og bekkeavsetninger. Ved befaring ble det observert leire og finkornede avsetninger i ferske utglidninger. Lokaliteten ligger svakt oseanisk seksjon O1 og i mellomboreal vegetasjonssone som følger Vefsna her. Lokaliteten ligger på fra 15 til 90 meter over havet. Det inkluderes noe smådimensjonert granskog og ospeholt ovenfor ravinen for å restaurere en buffersone.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypeutformingen er boreal regnskog med gran DN2013. Relativt ren dominans av gran i åpent til mer sluttet tresjikt. Stammediametere fra 30 cm og nedover. Noe innslag gråor, hegg og selje. En del rotvelt og vindfall finnes spesielt bunnen av ravinen på ustabil grunn. Flere ferske utglidninger av løsmasser ble observert.

Stedvis høgstaudepreget feltsjikt med trollbær, skogstorkenebb, bringebær, skogsvinerot, tyrihjelmsamt områder med småbregnepreg med fugletelg og hengeving, strutseving i bunnen av ravinen og områder med mjødurt-dominans. Hestehov, sumphaukeskjegg og bekkeblom i små områder med kildepreg. Forøvrig ble skogstjerneblom, krattmelke, skogsnelle, gaukesyre, firblad, sølvbunke, enghumleblom og markjordbær notert.

Artsmangfold: Lungeneversamfunn finnes spredt på grankvister med bl.a. lavartene skrubbenever, grynvrøge, glattvrøge og lungenever. Lungeneversamfunn ble også registrert på grov selje. Gubbeskjegg (NT i h. t. Norsk rødliste for arter, 2015) og skrukkelav forekommer forholdsvis hyppig på gran. Granstokkjuke ble registrert på en forholdsvis ung gran. Lokaliteten vurderes til å ha potensial for mer krevende lavararter som f.eks. trådragg (VU) og gullprikklav (VU) og muligens også granfildlav (EN). Dødvæd gir et visst potensial for interessante artsforekomster, særlig av sopp.

Bruk tilstand og påvirkning: Hogstpåvirket, spesielt i overkant mot sørøst.

Fremmede arter: Ingen ble registrert ved befaringen.

Del av helhetlig landskap: Langs Vefsna finnes flere tilsvarende lokaliteter i ravinesystemet og disse utgjør en helhet for arts mangfoldet knyttet til habitattypene.

Verdivurdering: Regnskog inneholder flere lavararter som har sine eneste eller viktigste voksesteder i Norge. Både mose- og lavfloraen er artsrik. Kvalitetene til denne lokaliteten er derfor først og fremst knyttet opp mot potensialet for arter, spesielt for lavararter, som er avhengig av denne type fuktig skog. Lokaliteten vurderes til å ha potensial for interessante artsforekomster, spesielt av lav, men også moser. Lungeneversamfunn ble registrert på flere grantrær. Noe dødvæd gir dessuten potensial for arter knyttet til dette elementet. Samlet sett vurderes denne lokaliteten til en viktig (B) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: Det kan være aktuelt å tynne gran i deler av lokaliteten for å bedre sjiktningen siden lokaliteten i områder inneholder tett yngre granskog. Dette bør i såfall gjøres i samarbeid med, eller gjøres av person med kompetanse på naturtypen. For biologisk mangfold og naturtypekvalitet vil det for øvrig være best om arealet med en buffersone overlates til fri utvikling. Flatehogst inntil lokalitetsgrensa vil gi uheldige kanteffekter.

.....

238 Kammen ved Vefsna, BN00023892

Gammel granskog – Gammel høyereliggende granskog Verdi: C Areal : 746 daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 28.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Kun beskrivelse og verdisetting er oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i slak nordvendt lise sør for Vefsna og riksvei 73, et par km øst for Trofors i Grane kommune. Det avgrenses i stor grad mot yngre skog og nyere hogstinnngrep.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Småmosaikk (fordeling 40/40/20) av gammel høyereliggende granskog og gammel furuskog i mosaikk med åpen myr og tørre rabber med lav tre-tetthet. Områder med flersjiktet halvåpen granskog nær tregrensa. Sparsomt innslag av bjørk. I enkelte partier forekommer en del eldre gadd og læger av furu, i andre partier stort sett ferskere læger av gran samt en del tørrgraner. Sentvoksende skog hvor alder på tresjiktet kan være eldre enn stammediametere stort sett under 30-40 cm tilsier. Fattig myrvegetasjon og bærlyng-skog dominerer i lokaliteten.

Artsmangfold: Potensial for insektfauna knyttet til gadd og læger av furu og gran. Billen *Olisthaerus substriatus* (NT) ble funnet i lokaliteten og antyder en viss kontinuitet i tilgang på læger av gran og furu i området. Forøvrig noe potensial for lav og sopp knyttet til død ved i barskog. Ved tidligere befaringer har det blitt observert beitefurer for storfugl i lokaliteten.

Bruk tilstand og påvirkning: Arealet er i varierende grad påvirket av tidligere tiders plukk- og gjennomhogst, med stubber etter hogst av ulik alder i området. Det ble registrert gamle brannspor på furugadd i området.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes til å ha noe potensial for arter knyttet til død ved av gran og furu. Området vurderes også til å ha funksjon for vilt, f. eks. storfugl. Avgrensningen er derimot i noe varierende grad hogstpåvirket av tidligere tiders plukkhogst, hvilket trekker verdien ned. Lokalitetens størrelse trekker derimot verdien opp. Samlet sett vurderes lokaliteten til lokalt viktig, C-verdi.

Skjøtsel og hensyn: For arts mangfold og naturtypekvalitet er det best om området overlates til fri utvikling uten hogstinnngrep.

.....

373 Storytterholet, BN00023942

Gammel granskog – Gammel høyereliggende granskog Verdi: B Areal : 80 daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 25.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Både beskrivelse og kartavgrensning er oppdatert.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Avgrensningen gjelder granskog langs det nordre løpet av elva Ytra. Dette blir mellom E6 og Ramnåfjellet nord i Grane kommune. Terrengt heller svakt mot vest.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Naturtypeutformingen er gammel høyereliggende granskog DN2013. I tilknytning til elveløpet som deler seg i flere små løp, er det fleraldret granskog med godt med mer nedbrutte læger av gran, muligens skyldes dette flompåvirkning i kombinasjon med stormfelling. Svartsonekjuke ble registrert her. Det er sparsomt med skjeggjav. En del skjørtegraner med gammelgranlav. Stammediametere ligger på rundt 40 cm og nedover. Litt innslag bjørk langs elveløpet. På tørrere mark er det mer ensaldret skog, med en del ferske vindfall. Det er småbregnepreg med fugletelg og hengeving i tilknytning til elveløpet. Ellers inngår ljåblom, teiebær og skogstjerne i feltsjiktet. Forøvrig fattig blåbær og mosedominert skog. I en utløper av lokaliteten i sørlig retning ovenfor myr, er stammediametere rundt 50 cm vanlig og det er en del tørrgraner og grove læger i ulike nedbrytingsstadier, **Artsmangfold:** Svartsonekjuke (NT i h. t. Norsk rødliste for arter, 2015) på granlåg. Sportegn etter tretåspett, Gullnål, Gammelgranlav. Potensial for insektfauna, sopp og lav knyttet til død ved av gran i ulike nedbrytingsstadier og til fuktig miljø langs elva.

Bruk tilstand og påvirkning: Det er gamle stubber etter tidligere tiders plukkhogst i lokaliteten. Det er en fersk hogstflate langs nordsiden av elva.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er verdivurdert etter DN2013. Lokaliteten er noe varierende m. h. p. gammelskogelementer. Skogen er fleraldret, men innslaget av spesielt gamle trær er begrenset. Funn av rødliste- og signalarter indikerer derimot at det er potensial for flere interessante artsforekomster innenfor avgrensningen trekker verdien opp. Samlet sett vurderes lokaliteten til å være viktig, B-verdi. (Verdisetting til lokalt viktig ble vurdert.)

Skjøtsel og hensyn: For arts mangfold og naturtypekvalitet er det best om arealet overlates til fri utvikling uten hogstinngrep.

1 Stabbforsflåget, BN00022773

Gammel granskog – Gammel høyereliggende granskog Verdi: B Areal : 42 daa

Innledning: Lokaliteten ble først avgrenset på bakgrunn av kartvurderinger i 2000. Lokaliteten ble avgrenset og beskrevet på nytt etter at deler av lokaliteten ble kartlagt av Stefan Olberg (BioFokus) i 2015 på oppdrag fra Fylkesmannen i Nordland. Mesteparten av den opprinnelige lokaliteten ble observert på avstand, men det kan ikke helt utelukkes at det forekommer arealer med naturkvaliteter som burde vært avgrenset som en naturtypelokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Stabbforsflåget nord for Stabbforsen i Hemnes kommune, og inkluderer en vestvendt li og rasmark med gammel granskog. Lokaliteten grenser mot vann i øst og ellers mot yngre, mer hogstpåvirket skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Gammel granskog (F1802) med dominans av bærlynggranskog og med litt innslag av rikere utforminger. Vegetasjonstypene varierer fra tørr bærlyngskog til fuktig høystaude- og lavurtskog langs et fuktdrag i midtre del av lokaliteten. Stabil skogkledd blokkmark med noen åpne partier, samt noen mindre bergvegger, forekommer i de bratteste partiene. Skogen er grandominert, men med litt innslag av boreale løvtrær som bjørk, rogn og selje. Skogen er stedvis i aldersfase, stedvis i begynnende forfallsfase med enkelte stormfelte trær, med gran på opp mot 55 cm i diameter. Noen få furutrær forekommer på toppen av skrenten, men disse er ikke spesielt gamle. Litt død ved i sene nedbrygningsstadier finnes, men hovedsakelig er dødveden i tidlige nedbrytningsfaser. Skogen er noe flersjiktet og halvåpen i de tørreste delene, ellers noe tettere. I de rikere partiene var det innslag av arter som taggbregne, hengeaks, blåklukke, hestehov, turt, tyrihjel, skogstorkenebb og geitrams.

Arts mangfold: Svartsonekjuke (NT) ble observert på en grannlag. Gubbeskjegg (NT) forekommer sparsomt på gran, og litt lobarionsamfunn (skrubbenever og lungenever) ble dokumentert fra stammen av løvtrær. Vassjuka ble observert på grangadd.

Potensialet for forekomster av rødlistearter knyttet til død granved og rik bakke vurderes som middels.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er i stor grad plukkhogstpåvirket, men har ellers få spor etter menneskelige aktiviteter.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) grunnet forekomsten av gammel granskog med små partier av høystaude- og lavurtgranskog. Noe potensial for rødlistede markboende sopp i de rike partiene og rødlistearter knyttet til dødved av gran. Lite areal trekker verdien noe ned, og B-verdien anses som svak.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best ved at lokaliteten overlates til fri utvikling.

1 Trolldalen 1, BN00014177

Gammel furuskog – Gammel høyereliggende furuskog Verdi: B Areal : 95 daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 25.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Lokalitetsnr er videreført i denne lokaliteten, beskrivelse og kartavgrensning er endret.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved stedsnavn "Storskogen" i Trolldalen øst for Høgtuvbreen i Rana kommune. Her avgrenses et område på sørsiden av Trolldalselva hvor det er gammel furuskog. Det avgrenses mot elva i nord, mot bekk i øst og forøvrig yngre skog.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Gammel høyereliggende furuskog DN2013. Åpen gammel furuskog hvor det er trær med stammediametere rundt 50 cm. Furuene har vidd vokseform og har mye naken ved på stammer og i trekronene. En del grove gadd (kelo-elementer) og læger samt nedfalne grove greiner finnes også. Skogen ligger på omkring 140 moh. og nær tregrensa i dalen og er sentvoksende. Den kan være meget gammel.

Arts mangfold: Ingen spesielle arter ble funnet ved befaringen, men det er potensial for lav, mose og sopp knyttet til død ved, samt noe potensial for insekter knyttet til grov død ved av furu.

Bruk tilstand og påvirkning: Dette er antagelig rester av en gammel furuskog som har stått i dalen her.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert etter DN2013. Lokaliteten er middels stor. Flere gamle furugadd forekommer, mens innslaget av læger er forholdsvis lite. Ingen interessante arter eller rødlistearter er påvist, men lokaliteten har potensial for enkelte moderat krevende mose-, lav, sopp og til en viss grad insekter knyttet til gammel furu og død furuved. Samlet sett vurderes lokaliteten til viktig B-verdi.

Skjøtsel og hensyn: For biologisk mangfold er det best om lokaliteten overlates til fri utvikling uten hogst inngrep.

2 Trolldalen 2

Gammel boreal lauvskog – Gammel bjørkeskog Verdi: C Areal : daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 25.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Gammelt lokalitetsnr er videreført i annen lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger langs løpet til Trolldalselva, øst for Høgtuvbreen i Rana kommune. Det avgrenses mot yngre barskog på nordsiden av lokaliteten og langs det sydlige elveløpet i sør.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Gammel bjørkeskog MD2015. Stedvis godt med død ved av bjørk rundt 30 cm dbh. En del knuskkjuka og knivkjuka på gadd og læger. Blåbærskog og en del innslag gran. Lokaliteten ligger på banker der Trolldalselva deler seg i flere løp i flatt terreng.

Arts mangfold: Ingen spesielle arter registrert ved befaringen, men det er godt potensial for insektfauna knyttet til kjuker og død ved av bjørk.

Bruk tilstand og påvirkning: Lokaliteten er antagelig noe flompåvirket, men det er ikke typisk flommarksskog.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert etter DN2013. Ingen interessante artsfunn er registrert innenfor avgrensningen, men lokaliteten vurderes til å ha et vist potensial for insekter (biller og sommerfugler) knyttet til spesielt kjuker på bjørk. Død bjørk kan huse

interessante forekomster av knappenålslaver. Gamle døde bjørketrær er også ettertraktet av hulerugende fugler. Samlet vurderes lokaliteten derfor til lokalt viktig, C-verdi.

Skjøtsel og hensyn: For biologisk mangfold er det best om lokaliteten får utvikle seg fritt uten hogstinngrep.

3 Trolldalen 3

Gammel granskog – Gammel høyereliggende granskog Verdi: C Areal : daa

Innledning: Lokaliteten er befart den 25.08.2015 av BioFokus ved Arne E. Laugsand i forbindelse med kvalitetssikring av naturtyper i skog i Nordland, dette på oppdrag for Fylkesmannen i Nordland. Gammelt lokalitetsnr er videreført i annen lokalitet.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten er gammel skog som ligger i nordvestvendt lise ved Trolldalselva som kommer fra Høgtuvbreen i Rana kommune. Det avgrenses mot elv og myr i nerkant av lokaliteten og mot yngre skog "oppstrøms" og nedstrøms" og øverst i lia mot småvokst skog ved tregrensa.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Gammel høyereliggende granskog DN2013. Lokaliteten ligger i høydespennet 100 til 150 meter over havet og den er sentvoksende. Skogen er flersjiktet og det er ubetydelig innslag andre treslag. Her står gran opp til 60 cm i diameter ved brysthøyde, men vanligste dimensjon er rundt 30 cm dbh. Det er noen tørrgraner, gadd og relativt ferske og mer nedbrutte læger i grove dimensjoner i lokaliteten. Blåbærskog.

Artsmangfold: Lite skjeeggjav. Svartsonekjuke (NT i h. t. norsk rødliste for arter, 2015)).

Bruk tilstand og påvirkning: Eldre tiders plukk- og gjennomhogst.

Fremmede arter:

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten er vurdert etter DN2013. Lokaliteten er forholdsvis liten, med totalt sett relativt få gammelskogsselementer. Funn av svartsonekjuke indikerer likevel et vist potensial for forekomster av flere interessante arter. Samlet sett vurderes lokaliteten til en lokalt viktig (C) naturtype.

Skjøtsel og hensyn: For biologisk mangfold og naturtypeverdi er det best om lokaliteten får utvikle seg fritt uten hogstinngrep.

11 Storsteinlia, BN00014187

Rik barskog – Høgstaudegranskog Verdi: B Areal : 61 daa

Innledning: Lokaliteten ble først avgrenset etter en kartlegging av Thomas Johansen i 1999, den gang som følge av innslag av alm i deler av lokaliteten. Deler av lokaliteten ble kartlagt på nytt av Stefan Olberg (BioFokus) og Ragnhild Mjaaseth (Fylkesmannen i Nordland) i 2015. Den resterende delen av lokaliteten ble observert på avstand, og deler av lia kan ha rike skogtyper som burde vært avgrenset som naturtype på tross av noe ung skog. Nedre del av Eldhusflågene under Haulia på østsiden av bekken som går opp mot Ravntinden burde vært bedre undersøkt.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger ved Ørrpallen i Storsteinlia i en bratt sørvendt li ovenfor Langvatnet i Rana.

Berggrunnen har innslag av karbonatglimmerskifer, magnetitt-hematittmalm, kalkspatmarmor og dolomittmarmor. Et relativt tynt lag med humusdekke ligger over berggrunnen.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Brattlendt søreksponert høystaudegranskog (F1703) med innslag av storbregnegranskog, lavurtgranskog og muligens noe kalkgranskog og rik boreal blandingsskog. Vegetasjonen er svært frodig og noe kulturpåvirket gjennom beiting. Tett høystaude- og/eller storebregnevegetasjon er dominerende, men med noen partier med lågurtvegetasjon og innslag av arter som myske, hengeaks, blåklukke, markjordbær og taggbregne. Lokaliteten er eksponert og med et potensial for varmekjære arter. Gran er dominerende treslag, men med et godt innslag av borealt løv dominert av bjørk og med noe selje og rogn. Gammel gran på opp mot 70 cm i diameter forekommer og trærne står i all hovedsak noe spredt og åpent, og uten tett kronesjikt, og skogen er svakt flersjiktet. Noen læger og gadd som er lite nedbrutt forekommer. Noen eldre bjørketrær og læger av bjørk forekommer også.

Artsmangfold: Sukkernål (NT) ble registrert på gammel skjortegran. Det antas at det kan forekomme en interessant moseflora og soppflora knyttet til rikere partier i området (en slørsopp i grynslørsoppkomplekset (Cortinarius papulosus) ble påvist, men tidspunktet var ikke ideelt for registrering av sopp), samt at enkelte rødlistearter kan forventes å finnes i tilknytning til gamle skjortegraner og til grov dødved av gran.

Bruk tilstand og påvirkning: En kjerrevei går i gjennom området og lokaliteten er tydelig plukkhogstpåvirket. Omkringliggende areal er mye preget av hogst og oppføring av nærliggende høyspentlinje.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) grunnet forekomsten av en lokalitet med gammel høystaudegranskog med en påvist rødlisteart og med et godt potensial for ytterligere slike, særlig knyttet til . Noe varierende kvaliteter og litt lite areal trekker verdien noe ned, mens sørvendt beliggenhet trekker noe opp.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best ved å overlates til fri utvikling.

13 Selforslia, BN00014193

Rik barskog – Høgstaudegranskog Verdi: B Areal : 96 daa

Innledning: Lokaliteten ble først avgrenset etter en kartlegging i 1981, den gang som følge av innslag av alm i deler av lokaliteten.

Deler av lokaliteten ble kartlagt på nytt av Stefan Olberg (BioFokus) og Ragnhild Mjaaseth (Fylkesmannen i Nordland) i 2015. Den resterende delen av lokaliteten ble observert på avstand. Det kan ikke utelukkes helt at det forekommer rike skogtyper andre steder i lia som burde vært avgrenset på tross av noe ung skog.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger i Svendalen i en bratt sørvendt li ovenfor Selfors i Rana. Berggrunnen har innslag av zoisitt-kalkglimmerskifer med kalkspatslirer, granatglimmerskifer med kvartsslirer og dolomittmarmor. Stedvis er det et relativt tykt lag med forvitringmateriale.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Lokaliteten består av en Rik barskog med utforming Høgstaudegranskog (F1703) med noe innslag av lavurtgranskog (F1702). Storbregnegranskog forekommer også. Lokaliteten grenser mot flatehogde arealer eller arealer med dominans av løvskog og/eller yngre granskog. Lokaliteten har flere grove graner på opp mot 75 cm i diameter. Stedvis er skogen halvåpen og svakt flersjiktet, andre plasser noe tettere og noe mer ensjiktet. Noe gadd og noen læger i noe varierende nedbrytningsgrad finnes spredt på lokaliteten. Det er et dødvedkontinuitetsbrudd i området, og stubber etter tidligere plukkhogster forekommer. Noe bjørk, selje og rogn forekommer sparsomt, med noen eldre bjørketrær og noe dødved av bjørk. Lobaria-samfunnet er svakt utviklet, med en liten forekomst av lungenever registrert på rogn. Marksjiktet er varierende, fra frodige høystauder i fuktige og åpne partier, via bregne og delvis urtedominans til mosedominans i partier med tettere kronesjikt.

Artsmangfold: Litt gubbeskjegg (NT) forekommer på gran og svartsonekjuke (NT) ble observert på en granlåg. På gamle skjørtegraner ble blant annet rustdoggnål (NT) påvist. Det er et relativt bra potensial for rødlistede markboende sopp på lokaliteten og for arter knyttet til grove skjørtegraner. Litt potensial også for rødlistearter knyttet til dødved av gran.

Bruk tilstand og påvirkning: Det går en sti gjennom deler av lokaliteten og skogen er tydelig plukkhogstpåvirket.

Fremmede arter: Ingen påviste.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Lokaliteten vurderes som viktig (B-verdi) grunnet forekomsten av en lokalitet med gammel høystaudegranskog med noen påviste rødlistearter og med et potensial for ytterligere slike. Noe varierende kvaliteter og litt lite areal trekker verdien noe ned, mens sørvendt beliggenhet trekker noe opp.

Skjøtsel og hensyn: Naturverdiene ivaretas og videreutvikles best ved å overlates til fri utvikling.

.....

14 Reingardslivatnet-Steindalen, BN00014230

Kalkskog – Verdi: B Areal : 8553 daa

Innledning: Lokaliteten ble kartlagt av BioFokus v/Arne A. Laugsand og Ole J. Lønnve den 24. august 2015 i forbindelse med rekartlegging og kvalitetssikring av naturtyper knyttet til skog i Nordland fylke. Lokaliteten er tidligere avgrenset som naturtypen kalkskog med verdi som viktig (B) (Miljøverndepartementet 1990). Tidligere beskrivelse er derimot mangelfull og avgrensningen av lokaliteten er upresis.

Beliggenhet og naturgrunnlag: Lokaliteten ligger sør for Reingardslivatnet i Rana kommune. Området ligger i øvre del av skoggrensen. Store deler av nedslagsfeltet til Reingardslivatnet og Reingardåga består av kalkspatmarmor og dolomittmarmor.

Naturtyper utforminger og vegetasjonstyper: Avgrensningen gjelder naturtypen kalkskog med utforming kalkbjørkeskog. Typisk for området er kalkrike skrinne rygger, små koller og bart berg som stikker opp over vegetasjonen her og der. Mindre grotter forekommer dessuten enkelte steder. Innenfor avgrensningen forekommer også små myrer og fuktpartier, dammer og kildefremspring samt friske engpregete partier. Enkelte mindre elver og bekker drenerer gjennom området. Skogen kan karakteriseres som bjørkedominert, men med innslag av noe gran og rogn samt ulike vier (Salix). Øvre diameter på bjørk er 30-40 cm. Blant vierartene forekommer bl.a. musøre, ullvier og rynkevier. De to sistnevnte er forholdsvis basekrevende. Store deler av bjørkeskogen har tidligere vært utsatt for store angrep av målere (*Epirrita autumnata*, *Operophtera* sp. m.fl.). Dette har medført at det er lite levende eldre bjørk i området, men derimot et stort innslag av døde bjørketrær (stående og liggende). I feltsjiktet finnes partier av forskjellig størrelse med lågurt- og hogstaudevegetasjon, ofte i mosaikk. Turt, tyrihjel, mjødurt, skogstorkenebb, gullris, teiebær, fjellmarikåpe, tiriltunge, ballblom, harerug, gulaks, fjelltistel, taggbregne, engsyre, firblad, enghumleblom, fjellfiol, jåblom, kattedot, fjellsnelle, gulaks, myskegras, hengeaks, vendelrot, rød jonsokblom, blåkløkke og perlevintergrønn inngår i disse partiene. I tilknytning til fuktpartier og kildefremspring inngår bl.a. bekkeblom, bukkeblad, bredmyrull og hårstarr. Bitterbergknapp, rødsildre og andre sildrer forekommer i tilknytning til bergvegger. Også vegetasjonsmessig fattigere partier inngår. I det hele tatt veksler vegetasjonen stedvis mye mellom rikere og fattigere partier. I de mer fattige partiene og på skrinne koller dominerer bl.a. blåbær, skrubbebær, fjelljamne og dvergjamne.

Artsmangfold: Ingen rødlistede arter er registrert, men den kalkkrevende taggbregnen er vanlig innenfor avgrensningen. Lokaliteten har derimot stort potensial for kalkkrevende orkideer, lav, moser og sopp (vokssopper og trevlesopper), selv om ikke slike er registrert. Særlig de skrinne kalkrike ryggene med bart fjell har et svært høyt potensial for truede og kalkkrevende mosearter. Partier med lågurtvegetasjon kan ha interessante forekomster av vokssopper. Området har også potensial for enkelte interessante insekter, f.eks. sommerfugler.

Fiolet gullvinge (VU) er en art som potensielt kan forekomme i dette området.

Bruk tilstand og påvirkning: Noe hogst, vesentlig vedhogst, har vært utført. Området benyttes per 2015 til beite for sau.

Fremmede arter: Ingen registrert.

Del av helhetlig landskap:

Verdivurdering: Kalkskoger er i norsk sammenheng sjeldne og inneholder mange truede og sårbare arter. Lokaliteten er stor.

Kvalitetene til denne lokaliteten er først og fremst knyttet opp mot markvegetasjonen, i mindre grad opp mot trær, selv om mye dødved av bjørk muligens gir potensial for enkelte interessante vedlevende arter. Det er ikke påvist forekomster av rødlistede eller sjeldne arter innenfor avgrensningen, men det mosaikkpregede landskapet gir et betydelig potensial for interessante artsforekomster. Spesielt gjelder dette for lav, moser og til dels markboende sopp. Området vurderes også til å være viktig for vilt, spesielt fugl. Selv om også avgrensningen omfatter mer fattige partier, vurderes lokaliteten totalt sett til en viktig (B) naturtype, først og fremst på bakgrunn av store forekomster med kalkskog og høyt potensial for sjeldne og krevende arter.

Skjøtsel og hensyn: Området må få være mest mulig i fred. Spesielt hogst og hyttebygging må unngås.

.....

BioFokus er en ideell stiftelse som skal tilrettelegge informasjon om biologisk mangfold for beslutningstakere, samt formidle kunnskap innen fagfeltet bevaringsbiologi. BioFokus ønsker å bidra til en kunnskapsbasert forvaltning av norsk natur.

En kunnskapsbasert forvaltning forutsetter god dokumentasjon av de arealene som skal forvaltes. BioFokus legger derfor stor vekt på feltarbeid for å sikre oppdaterte og relevante data om botanikk, zoologi, økologi, samt avgrensning og verdisetting av områder.

Høy kompetanse er en forutsetning for å kunne registrere og presentere biologisk mangfold-data på en god måte. BioFokus sine medarbeidere er derfor godt skolert innenfor en rekke artsgrupper og har en bred økologisk forståelse for de ulike naturtypene som de arbeider med, det være seg skog, kulturlandskap eller ferskvann. Digitale verktøy som databaser, GIS og bilde-behandling er viktige redskaper i vårt arbeid for å anskueliggjøre naturverdier på en best mulig måte.

Stiftelsen utgir to digitale rapportserier som heter BioFokus-rapport og BioFokus notat,
<http://www.biofokus.no/Publikasjoner/publikasjoner.htm>